

Az MSZMP Központi Bizottságának ülése

(Folytatás az 1. oldalról.)

az, hogy a különböző fórumokat kezdeményezők konkrétan jelöljék meg az értekezletek célját, javasolt napirendjét, és kezdeményezésükről tájékoztassák alapszervezetüket és az ügyben érintett választott pártvezeteket. Ez a javasolt szabályozás megfelel a nemzetközi tapasztalatoknak: mindazokban a kommunista, szocialista és szociáldemokrata pártokban, amelyekben intézményesítették a tagság kezdeményezési jogát, az indítványokkal azonos szabályok vannak érvényben.

— Élénk vitát, felszabadult légkört akarunk meghonosítani pártunkban. A nézetek, a különböző politikai elgondolások küzdelme azonban gyakran személyi konzekvenciákkal is jár. Erről tanuskodtak az elmúlt 9 hónap pártértekezletei is. Mindannyiunknak meg kell tanulnunk ezzel együtt élni: a győzelmet nem diadalmamódban és revansvágytól fűtve ünnepelni, a vereséget pedig nem megaláztatásként és kirekesztésként gyászolni. Mindig gondolkodnunk kell arra: egy demokratikus pártban nincsenek és nem lehetnek megfordíthatatlan többségek. Győztes vagy vesztes — változhat. De — különösen a pártrendszer körülményei közt — a pártban egyúttal tartozik. Ezért erkölcsi és politikai kötelességünk, hogy a kisebbségben maradtak, és meg nem választottak méltóságát óvjuk, értékeiket becsüljük és egzisztenciális biztonságuk megőrzéséért felelősséget érzünk — mondotta végezetül Lukács János.

A megyei és városi pártértekezletek tapasztalatairól szóló írásos jelentés és az ehhez kapcsolódó szóbeli kifejtés feletti vitában nyolcan fejtették ki véleményüket. Egyetértőleg támogatták a beszámoló megállapításait. Három Csaba úgy vélekedett, hogy a tanácskozással segítségével nagyobb politikai harckészségű szervezetek jöttek létre, s végbement egy öntisztulás is a pártban.

Gyuricsku Kálmán a párt megújulásának fontosságát hangsúlyozta, mert ezen is múlik a reform sikere. Viszsa kell adni a párttagság hitét — mondotta —, tudatosítani, hogy a párt tagjának lenni nem jelent „korlátok közötti életet”. Hasonlóan fogalmazott Rajki Sándorné, mondván, hogy ne szorítsák merev határok közé a mozgalmi életet. Bartsz Oszkár azt emelte ki, hogy az értelmes rend öltön testet a szervezeti szabályzat pontjaiban.

Többen is megerősítették, hogy akkor növelték meg az alsóbb pártvezetetek önállóságát, amikor az együttgondolkodásra, az együttműködésre van a legnagyobb szükség. Jókay Endre ezzel összefüggésben annak a vé-

leményének adott hangot, hogy az önállóság rázúdult a pártvezetetekre, és nem mindenütt tudtak élni ezzel a lehetőséggel. Most a legfontosabb azt elérni, hogy a reformnak eredményei legyenek a politikában és a gazdaságban is, és a párt ne sodródjon, hanem vezessen. Kifogásolta, hogy egyesek a takarékoság jegyében meg akarják szüntetni a munkásorséget, amely a közösségi gondolkodás és cselekvés jó példáját mutatja.

Horn Gyula emlékeztetett arra, hogy szinte valamennyi pártértekezleten felvetődött: milyen legyen a párt-szervezetek kapcsolata az újonnan létrejött szervezetekkel. Különösen fontos erre választ adni azért, mert több új szerveződés az MSZMP-t, a KISZ-t és a népfreget azonosítja a múlt szervezeteivel. Horn Gyula ugyanakkor rámutatott: ennek a pártnak a politikája már más, mint amilyen a múltban volt, fő törekvése a gyökeres politikai reformok megvalósítása. Tény az is, hogy a népfreget már a májusi pártkonferencia előtt is megújulás egyik szószólója volt, s a KISZ is nagyon sokat tett és tesz a változások érdekében. Eppen ezért politikai választ kell adni az ilyen sommás, elmarasztaló véleményekre.

Több felszólaló részletesen beszámolt a megyei pártértekezletek általánosítható tapasztalatairól. Illei György felhívta a figyelmet arra is, hogy a vitákban a 30-40 évesek nemzedéke szólt meg a leghatározottabban, nagy felkészültséget mutatva. Devcsics Miklós azt vizsgálta: mi motiválta, hogy a pártértekezleteken elsősorban a káderek kerültek előtérbe. Véleménye szerint ezt az váltotta ki, hogy a tagság elégedetlen volt a pártirányítással, és a

párt teljesítményével, s a párt munkastílusa sem felelt meg a tagság várakozásának. Javasolta, hogy az ilyen jellegű pártértekezletek összehívását most már határozatilag meg kellene akadályozni. E nézettel Rajki Sándorné szállt szembe, mondván, hogy ezt nem szerencsés hatalmi szóval megtiltani. Hasonlóképpen foglalt állást Háromi Csaba is.

A vitában elhangzottakat Lukács János összegezte. Úgy ítélte meg, hogy az elmúlt hónapokban lezajlott pártértekezletek a párt és a közügyek demokratikus kezelésének erjesztői voltak. Ugyanakkor felhívta a figyelmet: a bizalom hiánya mutatkozik abban, hogy párttagok ebben a formában látták biztosítva a tagsági akarat érvényesülését a helyi programok kidolgozásában, és a vezetők kiválasztásában. Javasolta, hogy ahol a pártértekezletek előkészítésének folyamatát megkezdtek, ott gyorsítsák meg azt, és még április végéig tartsák meg az értekezleteket.

Ezután a Központi Bizottság testülete egyhangúlag elfogadta Lukács János előterjesztését. A határozat szerint az országos pártértekezletből adódó feladatok meghatározására hivatott helyi és megyei tanácskozások megrendezésének határideje április 30-a.

A Központi Bizottság az elfogadott napirend szerinti negyedik pont, az „egyéb kérdések” megtárgyalásával fejezte be munkáját. Erről Kimmel Emil, a párt helyettes szóvivője adott tájékoztatást.

Elmondotta, hogy a testület foglalkozott a párttagfelvétellel és a tagdíjfizetéssel egyes kérdéseinek módosításával. Eszerint a szervezeti szabályzat a következőképp

módosul: a tagfelvétellel a taggyűlés határoz, a tagság taggyűlési határozat időpontjától számít. Ennek értelmében természetesen az újonnan felvett párttagok a tagsági díjat a felvétel időpontjától fizetik.

A Központi Bizottság tájékozódott a testülethez írott levelek kezeléséről, számuk ugyanis az utóbbi időszakban jelentősen megnövekedett. Az a döntés született, hogy a pártpolitikai osztály a levelek tartalmáról a KB üléseit megelőzően készítsen elemzést, összefoglalást, amelyet a testület tagjai megkapnak; a Központi Bizottság a napirendi vitában és döntéseiben hasznosítsa a levelekben foglalt javaslatokat. Természetesen minden levetélnőnek személyes választ is kell kapnia. A levelekből levonható politikai következtetések a pártajtóban kapjanak nyilvánosságot.

A helyettes szóvivő bejelentette: az elmúlt negyven év tapasztalatainak áttekintése részeként a Központi Bizottság kezdeményezi a kormányról egy történet-székbe, jogszabályokból álló bizottság létrehozását, azoknak a peranyagoknak az áttekintését, amelyekről valószínűsíthető, hogy koncepciókat tartalmaznak.

Végül Kimmel Emil a testület előtt szereplő személyi kérdésekről szólva bejelentette: Klenovics Imrét és Losonczy Pált — saját kérésükre — felmentették központi bizottsági tagságuk alól.

A Központi Bizottság tudomásul vette Stadinger István bejelentését arról, hogy a Parlamenttől kéri fogja az Országgyűlés elnökének tisztségéből való felmentését.

A KB ülése tegnap befejezte munkáját. Az ülésről közlemény jelenik meg.

Nemzetközi sajtókonferencia

Még tartott a Központi Bizottság ülése, amikor a napirendi pontok előadói nemzetközi sajtókonferencián találkoztak az újságírókkal.

Fejti György, a Központi Bizottság titkára szolt arról, hogy több mint egyéves előkészítő munka után fontos szakaszához érkezett az alkotmányozás. Elkészült az új alkotmány szabályozási alapkonceptiója, amelyet a KB a további munka alapjának elfogadott, s ajánlja a Parlament március 8-án kezdődő ülésén is megtárgyalni.

Iványi Pál, az agrárpolitikai koncepció előadója bevezetőjében arról tájékoztatta az újságírókat, hogy a napirend feletti vita reggel 8 órától délután fél 3-ig tartott, majd kiemelte: a gazdasági reform gyorsítása, az új gazdasági filozófia ki-

dolgozása több mint fél éve folyik.

Kimmel Emil, a párt helyettes szóvivője röviden ismertette a városi és megyei pártértekezletek, illetve pártbizottsági ülések tapasztalatait összegző jelentés feletti vitában elhangzottakat. Hangsúlyozta: megfelelő feltételek nélkül nem várható öntevékenység, önállóság a helyi pártvezetektől. Ezekről a feltételekről szólva kiemelte: a párt irányító szerveinek meg kell határozniuk álláspontjukat a távlati célokat illetően; megfelelő garanciákkal gondoskodni kell arról, hogy a párttagság szabadon, korlátozásoktól mentesen fejthesse ki véleményét. A tanácskozáson megfogalmazódott — mutatott rá Kimmel Emil —, hogy a politikaformáláshoz nem elég a kritika és a tagadás, fontosabb az értel-

mes rend kialakítása. Felvetődött annak szükségessége is, hogy a párt gyorsítsa meg működési szabályainak kimunkálását. A hozzászólók hangot adtak annak az elemi igénynek, miszerint erkölcsileg tiszta, felelősségteljes vezetőkre van szükség a pártvezetetekben.

Ezt követően az újságírók tették fel kérdéseiket.

Fejti György kérdésre válaszolva elmondotta: a párt a Hazafias Népfreget és a benne képviselt társadalmi szervezetekkel, nemzetiségi szövetségekkel, egyházakkal közösen kezdeményezte, hogy március 15-ét a lehető legszélesebb nemzeti alapon ünnepeljék meg. Sajnálatát fejezte ki amiatt, hogy egyes alternatív szervezetek ezt elutasították. „Bízom abban — folytatta —, hogy ebben az ügyben nem ez a végső szó. Mi továbbra is kezdeményezünk, de semmilyen nyomást nem fogunk gyakorolni; a gyűlekezési jog törvényes keretei között bármely szervezet szuverén joga lesz, hogy megemlékezését megtartsa.” A KB titkára személyes véleményét kifejtve hozzáfűzte: éveken át — nem is alaptalanul — a hatalom arroganciáját emlegették március 15-e megünneplésével kapcsolatban. Erről ma már nem lehet beszélni, s annál inkább kár volna, ha egy másik arrogancia lépne a helyébe. Különösen nem lelkesedik a tévé úgymond jelképes elfoglalásának ötletéért. „Szerzői a tüzzel játszanak. Az illetékes szervek mérlegelik majd az erre adandó választ, én mindenestre bízom valamennyi érdekelt józan mértéktartásában” — hangoztatta.

Bush első hónapja

☉ Moszkva (MTI)

Az átalakítás sikerében bízó szovjet emberek szeretnék hinni, hogy a józanság győz Nyugaton, s nem szalasztják el a kínálkozó ragyogó alkalmat, hogy megszabadítsák az emberiséget a nukleáris pusztulás veszélyétől — írja George Bush hivatali ideje első hónapjának külpolitikai tanulságairól, a kirajzolódni látszó tendenciákról a keddi Pravdában a lap ismert külpolitikai kommentátora, Vitalij Korionov.

A cikk leszögezi: a szovjet — amerikai kapcsolatokban van javulás, de döntő változás még nincs.

A figyelem középpontjában természetesen a szovjet — amerikai kapcsolatok állnak. E téren egészen pozitív örökséget kapott a mostani kormányzat — hangoztatja a cikk, megemlítve, hogy megvalósulóban van a közepes és rövidebb hatótávolságú rakéták megsemmisítéséről aláírt szerződés, és jók a feltételek a hadászati támadó fegyverrendszerek ötven százalékos csökkentéséről folyó tárgyalások előbbrevitelére. Bírálja viszont Korionov a katonai költségvetéssel kapcsolatos amerikai magatartást: Bush az 1990-es pénzügyi évre a katonai kiadások szinten tartását irányozta ugyan elő, de csak átmeneti jelleggel, kizárólag a deficit csökkentése céljából.

Sokat mondóknak tekintik az írás Baker nyugat-európai villámlátogatásának időzítését, a bécsi európai haderő- és fegyverzetcsökkentési tárgyalások megkezdése előtt. Ma a figyelem a taktikai nukleáris eszközök korszerűsítésére összpontosul — hangoztatja, utalva arra, hogy a NATO-tagállamok között jelentős ellenállás mutatkozik az amerikai „korszerűsítési” tervekkel szemben.

A józan hangok között említi meg Korionov azokat az amerikai nyilatkozatokat, amelyek szerint meg kell szabadulni a múlt terheitől. Idézi Bakernek a Time magazinban megjelent szavait, amelyek szerint Washingtonnak nem szabad azokhoz csatlakozniuk, akik úgy vélik, hogy az átalakítás kudarcra gyengítené a Szovjetuniót, s ez végül az Egyesült Államok javára válna.

Sevardnadze tárgyalásai

☉ Kairó (MTI)

Eduard Sevardnadze szovjet külügyminiszter kedden Kairóban folytatta előző nap megkezdett tárgyalásait egyiptomi kollegájával, Eszmat Abdel-Megiddel, majd ezt követően Atef Szidki kormányfővel találkozott.

Szovjet—japán megbeszélés

☉ Tokió (TASZS)

Szovjet—japán külügyminiszter-helyettesi találkozót tartottak kedden. Tokióban, Igor Rogacsov és Kurijama Takakadzu véleményt cserélt a szovjet—japán békeszerződés előtt álló akadályok elhárításával foglalkozó munkacsoport várható üléséről.

Megerősítették, hogy a munkacsoport megvitatta a szovjet—japán békeszerződés megkötésével kapcsolatos valamennyi kérdést.

Rogacsov tagja annak a delegációnak, amely Anatolij Lukjanov vezetésével kedden érkezett Tokióba, hogy részt vegyen Hirohito császár temetésén. Az SZKP KB PB póttagját, a Legfelsőbb Tanács Elnöksége elnökének első helyettesét, valamint a küldöttség tagjait a japán főváros repülőterén Hata Cutomu földművelési, erdőgazdasági és halászatügyi miniszter és több más hivatalos személyiség fogadta.

Razzia Kabulban

☉ Kabul (TASZS, UPI)

Az afgán fővárosban a biztonsági szervek nagyszabású razziaiba kezdtek. Házir házra, járnak, és fegyverek, lőszer után kutatnak. 24 óra leforgása alatt 39 fegyveres ellenléte tartóztattak le, három pedig megölték. Több mint 250 kilogramm nyugati országokból, Kínából, illetve Pakisztánból származó robbanószert, 150 aknát és három robbanószerkezetet koboztak el.

Nyugati hírügynökségek megállapítják, hogy a megérősített fővárosban nagyon ritkák a kormánycsapatok és a felkelők közötti össze-

tűzések, így a hajtóvadászatnak inkább megelőző célja van.

Vidéken viszont több tartományban is véres harcok folynak a kormánycsapatok és az ellenzék, illetve az egymással szembenálló felkelők között. A felkelők hét főn, illetve kedden Gardéz és Host városát és környékét lötték, Parvan tartományban pedig támadást intéztek a kormányhadisereg több objektuma ellen, amire a kormányerők tüzéségi tüzzel válaszoltak. Súlyos összecsapások voltak Lagman és Nangarhar tartományokban a különböző felkelő csoportok között.

Václav Hável pere

☉ Prága (MTI)

Prága harmadik kerületi bíróságán kedden reggel megkezdődött Václav Hável drámaírónak, a Charta 77 csehszlovák ellenzéki csoport vezető személyiségének pere. Hávelt a januári Vencel téren nem engedélyezett demonstrációk egyikén, január 16-án vették őrizetbe. Felbújtás bűncselekménye, illetve amitt indul ellene első fokozott eljárás, hogy hatósági személyt akadályozott kötelessége teljesítésében.

Csehszlovákiában, éppen a Vencel téri tüntetésekkel összefüggésben a múlt héten megszigorítottak egyes büntető jogszabályokat, így hat hónap helyett egy évig terjedő szabadságvesztéssel sújtható az, aki hatósági személyt akadályoz kötelességé-

nek teljesítésében. Közrend elleni vétség esetén a három hónapi szabadságvesztés vagy ötezer korona pénzbüntetés helyett hat hónapra, illetve húszezer koronára emelték fel a kiróható büntetést. (A csehszlovák törvények szerint ilyen vétségnek számít az is, ha valaki részt vesz közrendet megzavaró akciókon, ilyenekre hív fel vagy támogat.)

Václav Hável perével egy időben Prága más kerületeiben a Vencel téri tüntetések további résztvevői, illetve kezdeményezői ellen indult bírósági eljárás. A héten összesen 53 személy ellen emelnek vádat, többségüknél közrend elleni vétség, illetve hatósági közeg elleni támadás büntette miatt.

Interjú Vastagh Pállal

berendezkedéshez vezető ideál. Egyébként az egyenlőségesség a francia forradalom óta állandó eleme a polgári demokratikus alkotmányoknak. Meg kell mondanom, ilyen megfogalmazással, amely a tervezetben olvasható, én még nem találkoztam más alkotmányokban. Szerintem „az esélyegyenlőtlenségek csökkentése” programmatikus és csak rövidebb távra alkalmas kifejezés, amely a viták hatására minden bizonnyal meg fog változni.

— A most megvitattott alkotmánytervezetet nyilvánban tartja kiérlelt javaslatnak?

— A tervezetnek két, egymástól jól elkülöníthető része van. Az egyik rész a jogállamiság intézményrendszerét, az államszervezet és az igazságszolgáltatás helyét, felépítését tárgyalja. A tervezetnek ez a része kidolgozott formában van, persze itt egyszerűbb is volt a jogszabálykészítők dolga. Sokkal nehezebb kérdés — és e körül várható komoly vita —, hogy miként fogalmazzuk meg az ország társadalmi, gazdasági, politikai rendszerének alapelveit. Nem könnyű olyan definíciókat találni, amelyek viszonylag tartósan ígérkeznek, képesek hosszú időn keresztül a társadalom fejlődésének irányát kijelölni.

?, É.

— Az alkotmánytervezetben többeket meglepett az a mondat, hogy: „A társadalom célja és az állam feladata, hogy az állampolgárok számára biztosítsa az esélyegyenlőtlenség mérséklését.” Korábban a társadalmi egyenlőség megteremtése volt a célkitűzés. Itt vajon arról van szó, hogy egyszerűen beismertjük, nem sikerült megvalósítani korábbi célunkat, vagy esetleg egy másik irányba mutató fejlődést jelez ez a változás? — kérdeztük a KB-ülés szünetében Vastagh Páltól, a Csongrád megyei pártbizottság első titkártól.

— Az esélyegyenlőtlenség csökkentése egy rövidebb időszakra szóló társadalompolitikai cél, maga az esélyegyenlőség pedig a szocialista társadalmi